

ОРГАНЪ НА ДЕМОКРАТИЧЕСКИЯ СГОВОРЪ

СИЛА

Излизъ всеки денъ. Урежда редакционен комитетъ. Адресъ: редакция „Сила“ - Варна

Абонаментъ: за цяла година 300 лева. За 6 месеца 160 лева. За три месеца 80 лева. За обявления се плаща: търгов. до 3 пуб. 150 на кв. см., за повече от 3 пуб. по 1 лв. Официални по 150 кв. см. Пристав. 1 л. на дума.

Хр. Ал. Божковъ.

**Политически епидемии
Селата****Агитаторите на демократич. говоръ.**

Политически епидемии, както всички други епидемии са напаст и то от най-злокачествените. Илишно е да се споменава за произхода и развитието на политическият епидемии, тъй като е известно, че тъй напиратъ благорията почва във страни, където гражданско съзнание липсва или липсътъ на е напълно разбито. Бацилътъ на болестта по видими и невидими начини, за кратко време, прониква отъ първоизточника до последната планинска хижка. Негови ревностни разпространители са шантажната преса, партизанска злоба и завист, която често се шири и във партийните въстнически, хърчищи позивчета, булевардните брошюри и пр. Въ това отношение рекорда са пада на всевъзможните демагогствующи вътрогонци. Тъкното „живо“ слово действува по-силно отъ писанията и отъ съзъкуната тази дейност се исчезнат само поши резултати, тъй като се трои народната душа. Гази напасть, възникнала възьршала сабато разрушително афло. Време е вече не само да викаеме — спрете, за Бога, ви, които троите народната душа, но и отъ всички страхи тръбва да се оточне една неумолима борба противъ политическият епидемии. Нека веднъж за винаги България се отърве отъ тази напасть.

Тъзи мисли са още по правдиви днесъ, когато мнозина пишатъ за селото, макаръ че малцината отъ тяхъ го познаватъ. Пишать, пишать, пишать — е така на, защото ги е обхванала политическа епидемия.

* * *

Селата, за които, възвещието на изборите, се сетиха много места и лица, слъдатъ развой на събитията създади голема осторожност. И този фактъ е отредътъ. Това тръбва да радва добрите синове на България. Селата са слушали възьршало много благи приказки, чрезъ които е бил нараждана олусгощителната епидемия — демагогията. Надална изъ селата съвеха агитатори, които нъмаха нищо общо съ земеделието, а за смъртта на отрудените земеделци изградиха своето лично преуспяване. И самия народъ на танивало „земеделци“ прикачи, прозвището дружации, защото дружашите правеха скоподействие върху земеделието и съдеха житни растения въ саксии, и не се бореха съ черната земя и природни стихии по поля и гори. Такивато демагози възьршало имаха толкова хабъръ отъ работите и кумидътъ на земеделците. Коякото окня отъ днешните де-

Какво иска занаятчията.

Въ миналия брой на в. „Сила“ се описа положението на нашия занаятчия възьршало и днесъ.

Днешното, както се каза и по-рано, не е розово. Безъ инструменти, реквизити и пропичени възьршало и кре-дитъ, при непоносима скъпия и тежки наеми и данъци и при постоянни смутове и проповеди за такива, занаятчията изнемогва и безъ помощта на държавата, окръга и същността тай едва би издържалъ.

И занаятчията, както всички слабоимотен, има нужда предъвсичко отъ миръ, спокойствие и редъ възьршалата, защото при войни възьршали и възьршни неговия дългътъ ще се затвори, инструменти и материали реквизиратъ, а той самъ тръбва да излага гърдите си на братските, или неприятелски курцури. Презъ смутните времена неговата работа съвсъм спира и съмейството му се облича на гладъ.

Това му положение се използва отъ демагози и той бива увеличен възьршни тогава.

Занаятчията чувствува особена нужда отъ подобрене създадено му за производство, защото новото време модернизира вкусовете на консуматора и иска модернизирана занаятчия. Лишътъ отъ създадено той може да се приспособи къмъ новите изисквания на занаятчия и тукъ се

наглага държавната подкрепа предъвсичко.

Ефтинъ кредитъ и полеки и поносими данъчни обложи ето първата и най-ефикасна помощъ. Чрезъ този кредитъ използванъ целесъобразно ще може да се набави една част отъ инвентарь, инструменти и съоръжения Материяли, които купени групово и съзъдътъ ще бъде много по-ефтини и ще освободятъ занаятчията отъ плащане тежки и непоносими лихви.

Общо раздаване кредитъ, който улесни и спръжаването на занаятчията възьршни браншови кооперации, глътътъ общи усилия и взаимопомощ ще по-добре ще се пригодятъ къмъ новите изисквания на времето.

За това, разбира се, ще тръбва и да се повдигне скъпнието на нашия останалъ назадъ занаятчия, същия да се пръвъзпита. Това е джлътъ не само на неговите ръководители и общественици, въобще, а и на държавата, окръга и общината, на която се налага да обърнатъ особено внимание на професионалното образование, като се образуватъ занаятчийски камари; да се назначатъ специални ръководители на занаятчийски курсове и за спръжаването на занаятчията възьршни кооперации; да се изпрашатъ по-често занаятчии възьршни културния зарадъ за изучаване новите извънредни занаятчийски производство и възьршни.

Можното помирение между групата и капитала тръбва да се постигне. Чрезъ трудъ, пестеливостъ, родолюбие и демократично същество има добрая надежда. За да се осигури редъ изадасе спазване на законите, то властта и за напредъ ще бъде будна на своя постъ. Тя няма да даде възможност да се проявятъ превратни дѣяния на отъвън личности и групи, които разнасятъ бащалъ на демократията.

Разумната и таорческата днешна властъ ще реализира изцѣло своята програма, тогава като ѝ са пълна възможност за обществен контroll и като ѝ са даде пълната подкрепа отъ избирателите, тъй като данъци ще се плащатъ и тяжестите ще бъдатъ разпределени така, че който има по-вече и по-важе ще плаща. Въз-

бошъ силно поощрение за модернизиране на занаятчията.

Тъжките наеми и скъпниятия, въвъвъдъ души и занаятчията. За това и нему е нуждна разумна ступанска и финансова политика за премахване скъпниятия възьршни и на маление наемите. Тукъ общините могатъ чрезъ постройки на свои доходни дюгани да помогнатъ много на занаятчията и дребните търговци и еснафи.

Справедливи данъчни обложи, както държавни, тъка и общински, защото не поносимо е за единъ беденъ занаятчия да плаща данъкъ възьршъ похода си по 2—3000 лева, когато единъ заможенъ търговецъ плаща едва 2—3 пъти по-важе. Също не бива занаятчията да плаща парасъ 500 лева и също такава такса да се взема и отъ едри търговци, предприемачи и пр.

Това също нуждига на занаятчията и тъмакъ също е удовлетворение. Демократическият говоръ и новата властъ ги най-добре разбиратъ и безъ да се прави шумъ съзъдътъ си показватъ че ще се стръмътъ да направятъ възможното, за да ги удовлетворятъ. Въпреки тежкото положение на страната отпуснатъ е 50 милионенъ кредитъ на занаятчията и накърно ще имъ се раздаде. А платформата на говора сочи на бъдещите мероприятия на същия занаятчия.

На българския занаятчия остава да оцени оскръните намерения на днешните власти и да ги подкрепи тъмакъ предстоящите избори. Възьршъ него се сипягъ днесъ много оферти отъ разни авантюристи и демагози, които възьршали кръпиха тиранията и само лъжеха занаятчията съзъдъ. Тъмакъ иматъ безсрамното днесъ да говорятъ за пропорциата напр. при изборите, когато сами съ своя покровител Стамболовски я уричожиха.

Български занаятчии, отваряйте си добре очите и не оставяйте надъ Вашите нещастия да си правятъ кариера разни Табаковци, Динковци и пр.

P. Василевъ

Откри се и най-елегантъ уютния

„РЕСТОРАНТЪ“

„ЕЛИТЪ“

Познай на карнавалъ граждани съ стличната си кухня и превъзходни напитки.

Обядъ и вечеръ свирят пияно.

1—3

САЛОННИКЪ САЛОННИКЪ САЛОННИКЪ

Д-ръ К Сваковъ.

Любовъта къмъ отечеството

въ полския училища.

Нѣма народъ между народа, за свободата на който се проли толкова много кръзъ, да загине толкова милиони хора, да се изхарчиха толкова милиарди, както за свободата на полския народъ. Сесътска та война уби милиони хора, унищожи цвѣтищи градозе и села, разруши цѣти области, но за смѣтка на тия разрушения, отъ създадението пепелища се издигна днешна Полша и днесъ единъ 28 милионенъ народъ диша свободно и се радва на неочаквано добита, но напълно заслужена свобода.

Полския народъ цѣни дѣл бѣко, ако може така да се каже, добрата тъй скъпо свобода и взема всички мѣжи, пѣлага голѣми грижи за да всади въ душата на своите граждани, а особено на младото поколение, чувството любовъ къмъ скъплата и съ славно минало родина на генералъ Понятовски, Костюшко, Адамъ Мицкевичъ и т. н., все велики синозе на великата братска намъ страна.

Тия грижи на народа и правителството въ Полша за култивирана на народно чувство личатъ не само въ гордостта на поляка съ миналото на неговия народъ, личатъ не само въ почитането и силния днесъ подемъ да се увѣковѣчи всичко, що е съзвързано съ славната борба за свободата на Полша, но, главно, въ тѣхните, на нова Полша, училища, училищни наредби и обстановки, като главни условия за развитие на родното чувство въ душата на младежта.

Въ двадесетъ дневната обиколка изъ Полша намъ се дава възможност да посетимъ много училища — висши, нисши и срѣдни. На всѣкаждъ въ тия училища ние бѣхме посрѣдници съ разлаги полски и български знамена, съ „Шуми Марица“ и пожелание за величието и преуспѣването на двата братски народи. И въ всички тия училища ние констатирахме единъ и скъпъ редъ, една и сѫща уредба, добра дисциплина и чиста полска душа, изпълнена съ любовъ къмъ отечеството.

Почти всички училища въ днешна Полша сѫ неотдавнини училища на руска, австро-турска и германска Полша.

Въ тия училища сѫ се учили почти сѫщите дѣца, но отъ учители руси и нѣмци, по руски и нѣмски програми и съ определена цель и насока на възпитание. На полското дѣле до преди 5 години, особено въ нѣмска Полша не само не се е позволявало да говори по полски, но подъ страхъ на най-голѣмо наказание то не е смѣло да се моли Богу на родния си сладъкъ езикъ. Затова пъкъ днесъ въ полския училища не само се чува полски езикъ, но като че дѣлската уста, устата на тия, които сѫ учили „абето“ само на нѣмски, които пѣли и приказали само на нѣмски, днесъ сѫ нѣми и глухи за езика на неотдавнини си подтиесници. Сѫщото трѣива да се каже и за руския езикъ въ руска Полша.

По стѣните въ училищните стаи и коридори, въ гимнастически салони и вестебюли въ хубавите училищни здания сѫ очакани на всѣкаждъ САМО картини отъ историята на полша. Особено цѣни и разпространени сѫ историческите картини на МАТЕЙКО. Нѣма училище, салонътъ на което да не сѫ украсени съ картини на тая добрия на ползащъ ху-

дожникъ. Наредъ съ тия картини навсѣкадъ личатъ ликовете на Понятовски, Янъ Собески, Костюшко, Адамъ Мицкевичъ, Ст. Батори, Сенкевичъ и др. синове, работили за своята родина. Налично място въ всичко училище е окаченъ народен гербъ — бѣль орель върху червено поле.

Въ гимназията и въ всѣко висше училище, особено въ източни полша, има едно свято отъ последно време място — това е оня мяроморна плоча, върху която съ златни букви сѫ написани имената на ония млади възпитаници на заведението, които сѫ дали живота си за скъплата родина, особено при последното нашествие на большевизма. Закована тая плоча на видно място въ всичко училище, уличана съ цвѣти и палми, тя се сочи на чуденци, на посетителите въ това заведение, на учащите се за почистване къмъ падналите и за приимъръ и назидание на бѫдещето поколение.

Друго нѣщо, което ми обръща внимание при бѣглите посещения на многото полски училища бѣше чувство, съ което децата пѣха своя химнъ: „още не е полша загинала“ и дѣцата на свободна полша не само пѣха съ чувство, отъ цѣлата си душа, но пѣха безъ спиръ, т. е. излѣваха пѣсенга, знаеха я. Тѣ бѣха научили и нашата „Шуми Марица“ и Ви посрѣдаха съ нея, горди че пѣхъ още единъ химнъ. Само въ Краковъ вѣдъто нозия, по следния текстъ на Шуми Марица, тѣ получили отъ „нашите“ студенти, тамъ, нѣкогашния, текстъ като че съ това искаха да подчертаятъ една истина — въ България млади сѫ и като същътъ гимназии не знаятъ народния си химнъ.

Вънъ отъ училището на полската младеж се дава всичка възможност, помагатъ се голѣми грижи, за да изучи и обикновената скъплата родина. На всѣкаждъ, гдѣто обѣхме, за да се поклонимъ предъ гробовете на загиналите за отечеството или да се любуваме на художествените творби, наметъци, храмови и свети места, въ дворците, черкви, музеите, ние срѣщахме група ученици и ученички, водени отъ своите учители и учителки тихо и базуно, да слушатъ отъ устата на своятъ възпитатели на сладкия матерътъ езикъ за славното минало и много страдания на братския полски народъ.

Почти всички училища въ днешна Полша сѫ неотдавнини училища на руска, австро-турска и германска Полша. Почти всички училища въ днешна Полша сѫ неотдавнини училища на руска, австро-турска и германска Полша.

ХРОНИКА

Градоначалийство г. Хр. Чемицьровъ замина вчера за Букурещъ по болезнени прѣчили. Той ще се замѣства отъ г. Н. Герчевъ.

Дома на изкуствата свиква членовете си на общо събрание на 21 октомври недѣля 10 часа сутринта съ важенъ дневенъ редъ.

Намеранъ е ключъ на каца № 88, който е загубилъ да се яви въ участътъ и си го получи отъ пристава на участъка.

Последенъ часъ

Снощната конференция на демократич. говоръ

Извънителната на м-ръ председателя:

Въ снощната конференция на бюрото на демократич. говоръ въ града ни присъствува и м-ръ председателя г. Ал. Цанковъ.

М-ръ председателя на кратко е направилъ предъ бюрото на говора следните изявления:

Презъ идущата седмица ще се представи въ зала „Съединение“ езическата легенда — Приказките на фелихъ — прощалът бенефисъ на артиста г. Ангелъ Тодоровъ, който следъ това заминава въ странство.

Общината ще закупва периодически споредъ нуждите на магазините картофи за заленчуковите магазини на износни цѣни, които да се продаватъ съ една малка печалба на дребно на гражданско.

стокова борса 19 октомври: Жито — 14 вагона — 8 непродадени (за утръ); бобъ — 14 вагона по твърдо; ечникъ 1 вагонъ.

БОРСА

София 18 октомври 1923 год.

Швейцария	— 1880 —
Ню-Йоркъ	— 105 —
Лондонъ	— 478 —
Парижъ	— 629 —
Италия	— 475 —
Цариградъ	— 60 — 8
Ромъния	— 4950 —
Германия	— 312 —
Прага	— 015 —
Виена	— 126 —
Буда-Пеща	— 542 —
Холандия	—
Югославия	—
Белгия	—

Отлага се Кушево-Весово-то устро, което Макед. млад. д. во готвѣ за въ недѣля, по не зависящи отъ него причини, за 10 ноември т. г.

Конгресъ на Макед. млад. кул. прѣсъ, организации, ще се състои въ Русе, на 28 того. На него ще присъствува и ромънскиятъ македон. младежи отъ Букурещъ.

Провадийски общ. съвѣтъ ще се разтури. По редъ партитни причини провадийски общ. съвѣтъ ще иметъ г. Димитъръ Ивановъ си подава оставката. Сѫщо сѫ подали оставката и шестъ сѫщънника отъ пров. общ. съвѣтъ.

Начело на бунтовниците въ Фердинандско е билъ Енена Димова джшеря на Фердинандския милионъръ Кочо Димовъ. Гая мома придружена отъ баща си е бродела между бунтовниците и ги ободрявала. Тя била облечена въ мажки дрѣни и присъщата съ револвъръ и пушка. При напорътъ на редовната войска да влезе въ Фердинандъ революционерката веднъ съ баща си забѣгнала предъ балкана въ Сърбия.

Въ недѣля се венчава си на нашия отличенъ политически приятелъ г. Василъ Бояджиевъ отъ с. Тагаръ махле г. Иванъ В. Бояджиевъ е г-ца Елизавета Н. Каракушева. Нашите частитки на щастливата двойка.

По мораториума. Въ съръзка съ прѣзидентъ на Министърството на Министърството на Мораториума и за да бѫдатъ улеснени търговците, които иматъ полици за изплащане, наредено е до нар. банка да се отпуснатъ кредити на последните.

По външното положение.

Навсѣкадъ изъ страната е тихо и мирно. Изборът ще се произведе при най-голѣма свобода. Правителството е решило, що въ бѫдещата камара да се паде почтено място на земеделското население, да бѫдатъ представени и различни специалности, за да бѫде камарата по компетентна при разглеждане на всички жизнени въпроси.

Трѣбва да се създадатъ връзки между селската и градска интелигенция да се заявчатъ и да се отложатъ истински творчески културни животъ.

Съ администрацията не ще си служимъ на изборите. Нека всѣкъ свободно изрази своята гражданска воля.

Външното положение.

По срѣб. бѣлг. конференция — дѣлбоко във време въ успѣха й, който ще донесе още по-добри отношения между братските народи. И дветѣ правителства се представляватъ отъ авторитетни и ползваващи се съ добро име лица.

Въ най-скоро време ще се разрѣши и въпроса за секвестъра на имотите на бѣлг. поданици въ Добруджа.

Особено следъ потушаване на комунистически метежи България се е доста повдигната предъ външния свѣтъ.

Не остава нищо освенъ да се работи за подигане на страната въ духа на идеите на демократически говоръ и България ще се напълно възроди.

Разпределеніе на мандати.

София 19 октомври. Разпределеніето на мандатите за цѣлата страна е постигнато.

Демокр. говоръ: — Съюзъ на демократията (демократи и радикали) 101 мандата. (Демократи 57, радикали 44).

Народенъ говоръ — 190 мандата и широки социалисти 37 мандата.

Първите мѣста въ листите сѫ разпределени така: 30 околии за Народния говоръ, 29 околии за съюза на демократията, 10 мѣста за шир. социалисти.

Вторите мѣста — 29 за нар. говоръ, 30 за съюза на демократията и 10 за широки социалисти.

Третите мѣста въ листите: по 22 на съюза на демократията и народния говоръ и 10 на широките социалисти.

Листите за София и Варна 1 мѣсто на м-ръ председателя.

София 19 окт. Срѣбъскобѣлг. преговори сѫстигнали по въпроса за реквизицията до положението: сърбите искатъ 500 мил. динара, а бѣлгари даватъ 200 milionna za реквизиціите.

Г-н Ракичъ има широки пълномощия за преговори и база на споразумение.

София 19 октомври. За обезпечаване свободата на изборните агитатори военното положение въ петък окръга ще се вдигне тѣзи дни.

Вътреки редните версии всички партийни групи сѫ свободни да излезатъ съ свои листи. Никоя партия не е обявена вънъ отъ закона.

София 20 окт. Завѣрена е предъ окръгъ листата на „Съюза на бойците“ сиво гълъбъ цветъ

София 20 окт. Вчера избухнала голѣмъ по-жаръ въ Казанлъкъ унищоженъ са: 2 маниф. магазина, 2 бакалски, 1 шивашки, 1 саладж, 1 сарачески и 1 фурна.

Берлинъ 19 октомври. Въ Саксония и Дрезденъ има комунистически правителства, а сѫщо и въ Тюрингия. Тѣ сѫ готвягъ за борба противъ Бавария.

Москва 19 октомври. Свикани сѫ подъ знамената за единъ месецъ 3 набора.

Изборната борба въ Варненско.

Министъръ председателя предъ селенитъ.

По решение на варнен. говоръ ще станатъ събралия, на които ще говори м-ръ председателя по следния редъ:

1. Сарж